

Diarienummer: KS.2022.611
ANTAGANDEHANDLING

GRANSKNINGSUTLÅTANDE

DETALJPLAN FÖR SAHAVAARA GRUVA

Avdelning för Strategisk utveckling
Pajala kommun
Norrbottens län

GRANSKNINGSUTLÅTANDE

Kommunstyrelsen i Pajala kommun har 2022-11-14 gett positivt planbesked för utökning av gruvverksamhet med ytterligare ett dagbrott i Sahavaara, väster om väg 99.

Detaljplanen omfattar cirka 909 hektar och består i nuläget till största del av skogsmark och myrmark. Planområdet ligger söder om Tapuli gruva och anrikningsverket, väster om väg 99. Markanvändningen inom planområdet föreslås till Gruvindustri.

Den 1 december 2022 har Mark- och miljödomstolen beviljat miljötillstånd för gruvverksamhet i bl.a. Sahavaara. Miljötillståndet har överklagats och Mark- och miljööverdomstolen har gett prövningstillstånd för delar av de klagande parterna.

Detaljplanen handläggs med utökat förfarande enligt plan- och bygglagen (2010:900). Eftersom detaljplanen antas medföra betydande miljöpåverkan har en miljökonsekvensbeskrivning (MKB) upprättats. Detaljplanen för Sahavaara gruva har ställts ut för samråd 2023-06-05 till 2023-06-29 på Kommunhuset i Pajala samt på kommunens hemsida. I och med planområdets geografiska närhet till Finland och gränsöverskridande vattendrag som kan påverkas av planerad gruvverksamhet har samråd hållits med Finska myndigheter. Finska myndigheter och Länsstyrelsen fick förlängd svarstid.

Under perioden 2023-12-21 och med 2024-01-29 har detaljplanen ställts ut på granskning. Förutom med allmänheten och berörda sakägare har detaljplanen skickats till statliga och kommunala myndigheter. Länsstyrelsen fick förlängd svarstid och inkom med sitt yttrande 2024-02-13. Finska myndigheter fick också förlängd svarstid till 2024-02-09.

Skrivelser utan synpunkter och/eller frågor har inkommit från:

- Trafikverket, 2024-01-10

Skrivelser med synpunkter och/eller frågor har inkommit från:

- Länsstyrelsen Norrbotten, 2024-02-14
- Finnish Environment Institute, 2024-02-09
- Lantmäteriet, 2024-01-23
- Bygg- och miljönämnden, 2024-01-31
- Sametinget, 2024-01-29
- Vattenfall Eldistribution, 2024-01-19
- Privatperson 1, 2024-01-20
- Privatperson 2, 2024-01-29

Inkomna synpunkter med kommunens kommentarer

Inkomna synpunkter har sammanfattats eller redovisas i sin helhet nedan. Synpunkterna finns i sin helhet diarieförda hos Pajala kommun.

Pajala kommuns kommentarer skrivs med kursiv stil för att tydligt skilja dem från inkomna synpunkter.

Myndigheter

Länsstyrelsen Norrbotten, 2024-02-14

Detaljplanens överensstämmelse med översiktsplanen

Länsstyrelsen bedömer att detaljplaneförslaget överensstämmer med översiktsplanen enligt 4 kap. 33 § p.5 PBL.

Länsstyrelsens synpunkter - prövningsgrunder enligt 11 kap. 10 § PBL

Länsstyrelsen bedömer med hänsyn till ingripandegrunderna i 11 kap. 10 § PBL och nu kända förhållanden att frågor som rör Riksintressen 3 kap., ska lösas på ett tillfredsställande sätt i enlighet med vad som anges nedan. I annat fall kan Länsstyrelsen komma att pröva kommunens beslut att anta detaljplanen.

Riksintressen enligt 3 kap. miljöbalken

Riksintresseområdet för rennäringen

Av MKB och planbeskrivning framgår inte knäckfrågan tydligt, det vill säga påverkan på kärnområdet och hur dess funktion ska bevaras. Redogörelsen utgår mestadels om rennäringens bedrivande i allmänhet i området, exempelvis skyddsåtgärder i form av gränstängsel mot Finland. Det är viktigt i riksintressebedömningen att främst utgå ifrån riksintresseområdets funktion och värdebeskrivning.

Planområdet är betydligt större än området för bearbetningskoncessionen enligt minerallagen. I koncessionsområdet är redan markanvändningen enligt 3 kap. miljöbalken avvägt, men gällande tillåtligheten gentemot riksintresseområdet för ytorna utanför området som omfattas av bearbetningskoncessionen utgår planförslaget i stort utifrån underlaget i miljötillståndsprövningen för gruvan, Rennäringsanalys Muonio sameby – Hållbarhetsprövning Kaunis Iron (WSP 2020).

Detta kan vara problematiskt då miljötillståndet överklagats och därmed inte vunnit laga kraft. Det finns därmed en viss risk att tillåtligheten gentemot riksintresseområdet inte medges på nuvarande underlag i Mark- och miljööverdomstolens prövning av överklagan.

Kommunens kommentar:

Detaljplanen prövar markens lämplighet för ändamålet Gruvverksamhet, miljötillståndet prövar den specifika verksamheten och erforderliga processer avseende brytningen av järnmalm. Planhandlingarna är oberoende av tillståndsprövningen, dvs dessa är två olika processer. Detaljplanen kan antas utan att tillståndet för själva verksamheten getts. Utredningar som undersöker markens lämplighet för ändamålet kan däremot samordnas mellan dessa två processerna, vilket har gjorts i detta fall. Inför antagande har MKB:n reviderats för att förtydliga påverkan på rennäring regionalt (riksintresse) och lokalt. Planbeskrivningen har också uppdaterats avseende föreslagen detaljplans påverkan på rennäringen. Kommunens bedömning är att detaljplanen inte påtagligt skadar riksintresset för rennäring. Jämfört med nuvarande förhållanden förväntas planförslaget innebära små negativa konsekvenser för kärnområdets beskrivna värden, dvs sommarbete och kalvningsland för Muonio koncessionssameby.

Riksintresseområdet för naturvård Jupukka-Tervajoki-Ahvenvuoma

Länsstyrelsen anser att kommunen behöver förtydliga vad som avses med att planförslaget enligt MKB:n ”bedöms ge upphov till negativa konsekvenser för de värden som riksintresset syftar till att bevara, men i mycket liten omfattning eftersom våtmarkens naturvårdsstatus inte bedöms försämrats.” gällande riksintresseområdet för naturvård Jupukka-Tervajoki-Ahvenvuoma. Det behöver tydliggöras vad kommunen menar med ”naturvårdsstatus” samt hur planförslagets analys kopplad till riksintresseområdets värdebeskrivning.

Våtmarken Ahvenvuomas naturvärden kommer i allra högsta grad att försämrats, då den största delen av planområdet som utgörs av våtmarken Ahvenvuoma kommer att upplåtas till gruvindustri.

I MKB:n under avsnitt 6.2.1 anges som motivering till att våtmarkens ”naturvårdsstatus” inte försämrats att ”planförslaget bedöms inte sänka områdets naturvärdesklassning mer än vad befintlig gruvverksamhet redan har gjort”. Gruvverksamheten vid Sahavaara, inom planområdet, har ännu inte påbörjats och området har därmed ännu inte påverkats av gruvverksamhet. Länsstyrelsen delar inte kommunens bedömning om de negativa konsekvenserna för våtmarken som ianspråktagandet ger upphov till endast sker i en mycket liten omfattning.

Kommunens kommentar:

Inför antagande har MKB:n förtydligats avseende beskrivning och bedömning av våtmarken Ahvenvuoma. Bedömningen av påverkan på av våtmarken har inte ändrats. Planbeskrivningen har uppdaterats med MKBns beskrivning och bedömning av våtmarken Ahvenvuoma. Kommunens bedömning är att planförslaget lokalt förväntas påverka våtmarken negativt då mycket höga naturvärden tas i anspråk. Den yta som tas i anspråk är dock relativt liten jämfört med våtmarkens hela area, varför planförslaget sannolikt inte påverkar våtmarkens naturvärdesklassning negativt, vilket är samma bedömning som tidigare.

Med ”naturvårdsstatus” avsågs status av riksintressets värde (dvs påtaglig eller icke-påtaglig skada). Inför antagande har MKB:n och planbeskrivningen uppdaterats för att förtydliga kring naturvärden. Begreppet naturvårdsstatus har tagits bort och istället beskriver MKBN om att naturtypen som påverkas är vanlig i området och att riksintressets värden i stort därför inte bedöms försämrats. I MKBN har det även lagts till mer detaljer kring skadelindrande åtgärder och varför de minskar planförslagets påverkan på riksintresset något.

Miljökvalitetsnormer, MKN, för vatten

Planförslaget har sedan förra planskedet kompletterats med en dagvattenutredning. Utredningen undersöker nuvarande förhållanden samt detaljplanens påverkan på dessa. Utredningen visar också förslag på dagvattenhantering och att miljökvalitetsnormerna för vatten följs för områdets dagvattenbelastning. Worst-case scenariot för dagvattenbelastning beräknas med hänsyn till årsmedelhalten som kan uppstå i berörda recipienter. Ett worst-case scenario bör snarare beakta perioder då recipienten har lågt vattenflöde, som lågflödesperioder eller torrår som medför lägre utspädning och risk för högre halter av föroreningar. Årsmedelvärdena som anges i bedömningsgrunderna är till för att bedöma status i vattenförekomsterna – de anger inte ett utsläppsutrymme man kan förorena upp till.

Problematiskt för detaljplaneprovningen är att domstolen i miljöprövningsärendet skjutit upp frågan om slutliga villkor för utsläpp till vatten, vattenrening samt efterbehandling på provotid. Dessutom finns det fortfarande en del oklarheter som inte redde ut av domstolen vid huvudförhandlingen.

Länsstyrelsen lyfte i samband med miljöprovningen av gruvverksamheten oklarheter rörande bland annat flotationskemikalier som ska användas av gruvbolaget. Mark- och miljödomstolen beslutade om provotid för fastställande av slutliga villkor om utsläpp till vatten. I en ny litteratursammanställning av Stockholms universitet (2023) framgår att nedbrytning av xantater vid temperaturer under 5 °C tar flera månader. Ekotoxikologiska tester visar mycket stor spridning i dödliga koncentrationer för olika organismer, och i kombination med metaller ökar giftigheten markant.

Utöver flotationskemikalier kan även sulfat, kväveföreningar och uran nämnas som exempel på problematiska ämnen för recipienterna gällande verksamhetens processvattenhantering.

Beroende på vad miljötillståndets provning i Mark- och miljööverdomstolen resulterar i kan det alltså eventuellt visa sig att verksamheten kan behöva delvis andra förutsättningar än de som planförslaget

nuvarande utformning möjliggör. Länsstyrelsen rekommenderar därför kommunen att avvakta processen i Mark- och miljööverdomstolen innan detaljplanen antas för att säkerställa huruvida planförslaget behöver justeras eller ej för att fylla sitt syfte.

Kommunens kommentar:

Detaljplanen prövar markens lämplighet för ändamålet Gruvverksamhet, miljötillståndet prövar verksamheten och erforderliga processer avseende brytningen av järnmalm. Planhandlingarna är oberoende av tillståndsprövningen, dvs dessa är två olika processer. Detaljplanen kan antas utan att tillståndet för själva verksamheten getts. Utredningar som undersöker markens lämplighet för ändamålet kan däremot samordnas mellan dessa två processerna, vilket har gjorts i detta fall.

Syftet med worst case-scenariot är inte att studera tillfällig påverkan på vattenkvaliteten i recipienterna under lågflödesförhållanden. Worst case-scenariot är framtaget för att representera den maximala exploatering som detaljplanen medger och därmed den exploatering som ger största tänkbara dagvattenavrinning. Worst case-scenariot är inte förenligt med planerad och tillståndsgiven gruvverksamhet och är därför ett helt hypotetiskt scenario. Under lågflödesperioder och torrår kommer dagvattenavrinningen från detaljplaneområdet att vara låg likväl som flödet i recipienterna kommer vara lågt. Det är därför rimligt att anta att förhållandet mellan flödet i t.ex. Kaunisjoki och dagvattenavrinningen från planområdet i medeltal är lika för ett torrår som för ett normalår, eller åtminstone att skillnaden är försumbar. Påverkan på halter i recipienterna bör därför bli i samma storleksordning. Planerade dagvattenanläggningar för rening och fördröjning kommer ha samma kapacitet oavsett torrår eller normalår. Ett kraftigt regn över detaljplaneområdet kommer också att falla på omgivande naturmark vilket ökar flödet även i recipienterna. Dagvattensystemet dimensioneras i enlighet med Svenskt Vattens riktlinjer just för att överbelastning och bräddning av orenat dagvatten sker så pass sällan att risken för översvämning och miljöpåverkan nedströms är acceptabel. Kommunens bedömning är att det inte behöver studeras några andra scenarier än de två som dagvattenutredningen redovisar.

Processvatten och dagvatten som uppstår inom verksamheten inom Sahavaara gruva kommer att pumpas till och hanteras inom befintligt verksamhetsområde vid Kaunisvaara. Påverkan från detta vatten som avbördas till Muonio älv bedöms inom ramen för miljöprövningen och är alltså inte en del av detaljplanens dagvattenhantering eller miljöpåverkan. Det bör därför inte vara en del av detaljplaneprocessen. En förutsättning för planerad gruvverksamhet inom detaljplanen för Sahavaara gruva är att miljötillstånd erhålls och att process- och dagvatten hanteras inom befintligt verksamhetsområde i Kaunisvaara så som det beskrivs i tillståndshandlingarna.

Natura 2000-området Torne- och Kalix älvsystem

Det har lämnats 200 m naturmark mot vattendraget Kaunisjoki, vilket ingår i Natura 2000-området Torne- och Kalix älvsystem. Det framgår inte av planhandlingarna hur kommunen kommit fram till 200 m, men Länsstyrelsen antar att det kommer från den pågående miljötillståndsprövningen för gruvan. Länsstyrelsen har tidigare fört fram att ju större skyddszon mot vattendraget desto bättre, och att man förslagsvis skulle ange åtminstone 300 m skyddszon. Synpunkten kvarstår. Området är flackt och blött, det översvämmas årligen närmast vattendraget, och befintliga diken leder rakt ut i vattendraget. Ju längre avstånd som lämnas som naturmark desto mindre risk för direkt påverkan på vattendraget.

Det är oklart om konsekvensbedömningen för Natura 2000-området är baserat på den reviderade bevarandeplanen. I bilagan om konsekvensbedömning av påverkan på Natura 2000 refereras till den första bevarandeplanen som kom 2007.

På sidan 52 i planbeskrivningen anges en referens till Pelagia 2022 som inte återfinns som bilaga i samsrådsunderlaget. ”Pelagia (2022) bedömer att nuvarande och ansökt gruvverksamhet inte riskerar att orsaka någon betydande påverkan på någon av de utpekade arter eller naturtyper som ingår i

bevarandeplanen för Natura 2000-området.” Det saknas underlag för bedömning av naturvärden i de Natura 2000-sjöar och vattendrag som kan komma att påverkas av planområdet.

Kommunens kommentar:

Kaunisjoki ingår inte i de av kommunen utpekade vattendrag med utökat strandskydd. Strandsskydds-zonen längs Kaunisjoki har planlagts som allmänplats [NATUR] för att skydda dem naturvärden som finns längs med älven samt möjliggöra för fri passage för djur och människor. En avgränsning på 200 meter har gjorts för att säkerställa ett så stort avstånd som möjligt till den planerade gruvverksamheten med anpassning till mineralfyndighetens utbredning i området. Kommunens bedömning är att föreslagen utformning är tillräckligt förför att säkerställa befintliga naturmiljöer samt allmänhetens tillgänglighet till området. Bilaga Pelagia 2022 har skickats till Länsstyrelsen för kännedom.

Övriga frågor

Sahavaara by är utpekad i bevarandeprogrammet för odlingslandskapet i Norrbotten. Det innebär ett utpekande av allmänna kulturmiljövärden som ska värnas så långt som möjligt enligt 3 kap 6 § miljöbalken, första stycket.

I tidigare skeden i planprocessen, miljöbedömning och plansamråd, har Länsstyrelsen tagit upp att underlagen behöver kompletteras med inventering och analys av bebyggelsens kulturhistoriska värden och odlingsmarkerna samt samband mellan bebyggelsen och kulturlandskapet. Bland annat har Länsstyrelsen påpekat att illustrationer/fotomontage av påverkan på landskapsbilden bör ingå som en del av redovisningen. I detta bör också ingå miljön som angränsar till planområdet och som ändå påverkas av gruvverksamheten. Man bör beskriva konsekvenserna för bebyggelsen och odlingslandskapet.

Kommunen har inte kompletterat MKB:n eller kulturmiljöunderlaget med en inventering och analys av bebyggelsens kulturhistoriska värden. Vidare har kommunen inte haft en bebyggelseantikvarisk kompetens i uppgiften om underlag för kulturmiljön. Det leder till en brist i analys av värden och konsekvenser i planprocessen och även vad gäller förslag på metod för att minska skador, skadelindrande åtgärder och kompensationsåtgärder. Det saknas relevanta åtgärder som hade kunnat vara aktuella i planförslaget.

Utifrån det som nu är känt för Länsstyrelsen är bedömningen att åtgärderna som ändå föreslås inte står i proportion till skadan på de kulturhistoriska värdena som till stor del förloras.

Konsekvenserna för byn och de utpekade odlingsmarkerna är mycket stora eftersom odlingsmarkerna i stort sett blir obrukbara och det historiska odlingslandskapet med samband mellan bebyggelsen och inägor och utägor med mera bryts. Miljön är inte utpekad som riksintresse, men ingår i bevarandeprogrammet för odlingslandskapet i Norrbotten och bedömningen är att skadan bör jämföras med påtaglig skada i omfattning (3 kap 6 § miljöbalken, första stycket). Länsstyrelsen därför inte dela kommunens bedömning av att konsekvensen av planförslaget kan sägas vara små, negativa som beskrivs i planförslaget, sid 43.

Länsstyrelsen kan utifrån beslut om avgränsning av det generella strandskyddet, 1999-06-11, inte se att sjön Ruutijärvi omfattas av det generella strandskyddet. Kommunen behöver i planförslaget komplettera med kommunens bedömning om sjön berörs av strandskyddsbestämmelserna eller ej och justera planförslaget och plankartans reglering därefter.

Kommunens kommentar:

I samråd med byborna planerar Kaunis Iron AB att flytta och bevara en av byborna utpekad timrad gårdsmiljö. Det säkerställs inte genom detaljplanen. I planbeskrivningen finns en beskrivning av den befintliga bebyggelsens kulturhistoriska värde samt information om projektet att flytta den utpekade

timrade gårdsmiljön. MKB:n har kompletterats med en bedömning kring befintlig bebyggelses kulturhistoriska värde. MKB:ns bedömningen är att framtaget material är tillräckligt.

Ruutijärvi omfattas inte av det generella strandskyddet. Planbeskrivningen, plankartan och MKB:n uppdateras avseende Ruutijärvi.

Finnish Environment Institute, 2024-02-09

Finland has received a notification, dated 1 August 2023, from Sweden in accordance with Article 9 of the Protocol on Strategic Environmental Assessment (Protocol on SEA) to the UN/ECE Convention on Environmental Impact Assessment in a Transboundary Context (Espoo Convention) regarding an environmental impact assessment for the zoning plan of the Sahavaara mine. Pajala municipality intends to draft a zoning plan for the properties Kaunisvaara 1:7 and others to create planning conditions for the development of Kaunis Iron AB's existing mining operations adjacent to the plan area located approximately 17 kilometres north of Pajala central town in Norrbotten County. The current plan area consists of approximately 909 ha in which Kaunis Iron AB means to mine iron ore deposits. The planning area for the current detailed plan includes the area for the new opencast mine and the transport route to the nearby processing plant in Kaunisvaara, also owned by Kaunis Iron AB.

According to the Act on Environmental Impact Assessment (252/2017) and the Act on Environmental Impact Assessment of Plans and Programmes of Public Authorities (200/2005), the Finnish Environment Institute is the competent authority in Finland for information and consultation tasks regarding the Espoo Convention and the Protocol on SEA. The Finnish Environment Institute stated on 8 September 2023 that Finland wishes to participate in the SEA procedure for the zoning plan of the Sahavaara mine and to continue the transboundary consultations.

Consultation in Finland

The Finnish Environment Institute hereby acknowledges that Finland has received the consultation letter from the Swedish Environmental Protection Agency, dated 20 December 2023, and the documentation, which included the summary of the environmental impact assessment for the zoning plan of the Sahavaara mine in Finnish and a link to the Pajala municipality webpage. In its letter, the Swedish Environmental Protection Agency requested Finnish Environment Institute to submit comments received from Finland to Sweden.

In Finland, the public and authorities were given the opportunity to comment on the consultation documents from 28 December 2023 to 2 February 2024. The consultation documents were available, and statements were asked on the website of Finland's environmental administration and on the website of electronic public consultation. The Finnish Environment Institute received 7 statements.

The Finnish Environment Institute would like to highlight the following concerns raised in the statements it has received regarding the transboundary environmental impacts of the Sahavaara mine zoning plan. In the statements, it was requested that the possible transboundary impacts on Finland are carefully assessed. For example, it was noted that the effects on reindeer husbandry on the Finnish side of the border have not been assessed. Furthermore, based on the information received, it was not possible to take a justified position on the potential transboundary risks to human health and the environment deriving the planned opencast mine containing potentially acid-forming waste rock, which, if managed incorrectly, may pose a risk of acidic leachate spreading to both groundwater and surface water.

The Finnish Environment Institute has made a summary of the received statements in Finland below. However, the original statements enclosed to this letter needs to be considered fully in the in the continuation of the SEA procedure.

Comments received during the consultation

Statement by the Reindeer Herders' Association

Detailed plan of Sahavaara mine, Pajala, Sweden

On 20.12.2023, the Finnish Environment Institute has received a notification from the Swedish Environmental Authority (Naturvårdsverket) concerning the detailed plan for the Sahavaara mine. The UN/ECE Convention on Environmental Impact Assessment in a Transboundary Context (Espoo Convention) is applied in environmental assessment. SYKE requests a statement from the Reindeer Herding Association.

The municipality of Pajala intends to draw up a zoning plan that will create the conditions for the planning of mining operations of Kaunis, Iron AB (KIAB) in terms of areas to be developed. KIAB intends to mine iron ore deposits in the Sahavaara area in question. The aim is to create planning conditions in connection with the plan area for the further development of Kaunis, Iron AB's established mining operations.

The planned area covers approximately 909 hectares and is located west of Highway 99. The final phase of the town plan is now underway before the municipality approves the plan.

The Kaunisvaara mining project includes current mining operations at the Tapuli iron ore quarry and the Kaunisvaara concentrator plant, which will be expanded with opencast mining of iron ores from Palotieva and Sahavaara and their enrichment at the Kaunisvaara concentrator plant. In addition, the project includes the expansion of existing waste facilities and water reservoirs, as well as the construction of new waste facilities and a water treatment plant. The operations are located approximately 5 km from the Finnish-Swedish border. The project includes raw water intake from the Muonio River. Surplus water from mining operations will be discharged into the Muonio River from the current discharge point below Aareavaara.

The mining project is located in the Muonio Sameby area in Sweden. In Finland, the project's area of influence includes the Muonio reindeer herding cooperative against the border, and downstream along the fairway, the reindeer herding communities of Kolari, Orajärvi and Lohijärvi.

Impacts of the project on reindeer husbandry and their assessment A report has been prepared on the effects of the plan, which showed the effects on Muonio Sameby area. The effects on reindeer husbandry on the Finnish side of the border have not been assessed. The reindeer herders' association considers that the impacts on reindeer husbandry in Finland should have been assessed already during the EIA procedure aimed at opening the original mine or, at the very least, during the environmental permit process for expanding the mine. Local reindeer herders should have been involved in the impact assessment, as they have the best expertise about their area, potential impacts, and ways to prevent and mitigate them. In previous proceedings, KIAB has admitted that disturbances from its operations are likely to extend to reindeer husbandry on the Finnish side. According to the Reindeer Husbandry Act, other land use on state-owned land in the Muonio reindeer herding municipality area shall not cause significant harm to reindeer husbandry (Reindeer Husbandry Act 848/1990, section 2 Reindeer herding area). Among other things, this should have been considered in the project.

In connection with the mine's environmental permit procedure, the Finnish Muonio reindeer herding cooperative has proposed that mining operations at the Kaunisvaara mine cause disturbances to reindeer grazing in the vicinity of the mine, which causes interference effects to the Muonio reindeer herding cooperative when Swedish reindeer move across the border to Finland. As a result, the project will cause indirect pasture losses and additional work for the Muonio reindeer herders. In addition, the water released by the mine into the Muonio River would have adverse effects on the aquatic ecosystem and could cause health effects. Due to the ice deterioration in the Muonio River, weakened by the discharge water from the mine, accidents to reindeer may occur. The reasoning is based on observations of the

migration of Swedish reindeer to the Muonio reindeer herding area, as well as research results and observations made in other reindeer herding cooperatives in the Finnish reindeer herding area about the effects of the mines located there. The reindeer herders' association considers that the impacts presented by the Muonio reindeer herding cooperative and the demands for compensation for them are justified. However, the compensation claims of the Muonio reindeer herding cooperative were not considered in the environmental permit decision. The reindeer herding cooperative is also concerned about the combined and cumulative effects of the mining operations in Kaunisvaara and Hannukainen in Kolari on reindeer husbandry and the border river.

The reindeer herders' association considers that the harm and damage caused to Finnish reindeer herders should be prevented and that the remaining disadvantages should be compensated in full. According to the documents in the proceedings, Muonio Sameby of Sweden has proposed the construction of a fence along the border with Finland. It would also reduce the harm caused to Finnish reindeer husbandry. The harm caused by mining operations to waterways and the environment in general must be prevented with the best available techniques.

Svensk sammanfattning:

En rapport har tagits fram för att bedöma projektets effekter på rennäringen. Rapporten omfattar inte effekten av rennäringen på den finska sidan av gränsen. Rennäringsförbundet anser att konsekvenserna för rennäringen i Finland borde ha bedömts redan under MKB-förfarandet för ursprungliga gruvan eller åtminstone under miljötillståndsprocessen för utbyggnad av gruvan. Lokala renskötare borde ha varit involverade i konsekvensbedömningen, eftersom de har den bästa expertisen om sitt område, potentiella konsekvenser och sätt att förebygga och mildra dem. KIAB har i tidigare förfaranden medgett att störningar från verksamheten sannolikt kommer att sträcka sig till rennäringen på den finska sidan. Det finns en risk att svenska renar flyttar över gränsen till Finland, vilket innebär att projektet kan orsaka indirekta betesförluster och merarbete för Muonios renskötare. Dessutom skulle det vatten som släpps ut av gruvan i Muonioälven ha negativa effekter på det akvatiska ekosystemet och kan orsaka hälsoeffekter. På grund av isförsämringen i Muonioälven, försvagad av utloppsvattnet från gruvan, kan olyckor med renar inträffa. Rennäringsförbundet anser att de effekter som Muonio rennäringsskooperativ presenterar och kraven på ersättning för dem är berättigade. Muonio rennäringsskooperativs ersättningsanspråk behandlades dock inte i miljötillståndsbeslutet. Rennäringskooperativet är också bekymrat över de kombinerade och kumulativa effekterna av gruvdriften i Kaunisvaara och Hannukainen i Kolari på rennäringen och gränsälven. Renskötareförbundet anser att de skador och skador som åsamkas finska renskötare bör förebyggas och att de återstående nackdelarna bör kompenseras fullt ut. Enligt handlingarna i förfarandet har Muonio Sameby från Sverige föreslagit att det ska byggas ett staket längs gränsen till Finland. Det skulle också minska skadorna på den finska rennäringen. De skador som gruvdrift orsakar på vattendrag och miljön i allmänhet måste förebyggas med bästa tillgängliga teknik.

Kommunens kommentar:

I arbetet med rennäringssanalysen (WSP) för svenska Muonio sameby har företrädare för samebyn framfört att man ständigt måste kantbevaka gränsälven för att hindra svenska renar från att vandra över till Finland, där samtliga renar utfodras vintertid, vilket utgör en lockelse för de svenska renarna. Att uppföra ett stängsel mellan Sverige och Finland är inte en planfråga för den här detaljplanen då området ligger utanför planområdet och inte heller i dess närområde. Frågan hanteras i verksamhetens tillståndsprövning.

Statement by Finnish National Institute for Health and Welfare (THL)

THL's key observations regarding the potential cross-border risks of the mine's operations are listed below. Document: "Environmental impact assessment on the zoning plan of the Sahavaara mine, Assignment no: 1084829 Version: 8 Date: 22.11.2023"

- Heavy metal runoff from acid-forming waste rocks is the most long-term critical and virtually "perpetual" risk for many mines. Section 8.2.2 briefly describes *"The planned opencast mine contains potentially acid-forming waste rock, which will be disposed of by placing it in a designated area at the planned waste rock disposal site. If improperly managed, treatment can pose a risk of acidic leachate spreading to both groundwater and surface water (Golder, 2021b). The judgment of the Land and Environment Court on the activities of the Court of Agriculture and the Environment contains a number of conditions concerning the monitoring of the acid-forming capacity of waste rock and the conservation and control of these masses."* Since the document did not contain the judgment of the district court, it was not possible to comment on this statement. For this reason, the Finnish National Institute for Health and Welfare cannot take a justified position on the greatest cross-border risk of all in a well-prepared plan.

- Bioavailability and not total concentration was applied to uranium because (a) they are based on limit values and (b) this is standard practice in the mining sector. However, the text does not consider whether it is possible that non-bioavailable uranium (bound to particles) accumulates over a long period of time at the bottom of the Muonio River near the discharge site. According to THL, this should be taken into account. For substances other than heavy metals, the long-term risks are likely to be lower, e.g. eutrophication is likely to be confined to the immediate vicinity of the discharge site.

- On page 35 (63/147) it says: "The regulating pool must be dimensioned in such a way that it can withstand the so-called "Reservoir" - 10 years of rain flow, which translates to 204,000 m³ of water." If 10 years of rain statistically refers to heavy rainfall occurring once every 10 years, it should be written in a form that everyone understands. In addition, it would be good to write what this rain means in millimeters/day or similar commonly used terms.

- In addition, it would be justifiable to take a clearer position on the extent to which repeated overflows at the treatment plant may increase metal emissions from "normal times" to the clearing pools and further to the Muonio River.

- No estimate has been made of the possible transmission of noise to Finland. Thanks to the planned noise abatement measures, the calculated noise levels do not exceed the guideline values in residential buildings located near the mine, so the operations will not cause significant noise nuisance even on the Finnish side, where the distance is at its shortest about 10 km.

- Air quality is expected to deteriorate compared to the current situation due to dust and particulate emissions, among other things, but air quality standards are not expected to be exceeded. In mining, the emission height of particle emissions is low, so the impact on Finnish particulate matter concentrations is minimal. The smallest particles lifted into the air by explosions may travel all the way to Finland, but any increases in concentrations are short in time and thus their significance for health is low.

In conclusion, the Finnish National Institute for Health and Welfare states that the direct chemical or physical health risks that exceed the limits of the planned activities are likely to be very low. It is not likely that e.g. the concentrations of heavy metals in the Muonio River from the operations of the plan area would increase significantly, at least not during the estimated 20-year operating period of the mine, during which wastewater is actively purified. However, based on the data obtained, it is not possible to take a position on the long-term management of acid runoff. In addition, the plan document does not comment on the cumulative adverse effects of several mining projects in the Lapland region on the Muonio/Torne River, which may cause health risks.

Svensk sammanfattning:

THL lyfter att MKB:n saknar ett beslut från domstol i frågan kring att dagbrottet potentiellt innehåller syrabildande gråberg som ska placeras på ett anvisat område för gråbergssupplag. Därför kan inte THL ta ställning i en av de viktigaste frågorna. I MKB:n behöver innebörden av ett 10 års-regn beskrivas på

ett sätt som alla förstår samt gärna en komplettering kring vad regnet innebär i millimeter/dag eller liknande. Dessutom vore det motiverat att tydligare ta ställning till i vilken utsträckning upprepade översvämningar vid reningsverket kan öka metallutsläppen från "normala tider" till reningsbassängerna och vidare till Muonioälven. THL saknar också en uppskattning av eventuell överföring av buller till Finland. Med de planerade bulleråtgärderna överskrider inte riktvärden för buller de bostadshus som ligger nära gruvan. Planområdet ligger minst 10 km från den finska gränsen. Luftkvaliteten förväntas försämrats jämfört med dagens situation på grund av bland annat damm- och partikelutsläpp, men luftkvalitetsnormerna förväntas inte överskridas. Inom gruvdrift är utsläppshöjden för partikelutsläpp låg, så påverkan på finska partikelhalter är minimal. De minsta partiklarna som lyfts upp i luften av explosioner kan färdas hela vägen till Finland, men eventuella ökningarna av koncentrationerna är korta i tiden och därmed är deras betydelse för hälsan är låg. Avslutningsvis konstaterar THL att de direkta kemiska eller fysiska hälsorisker som överskrider gränserna för den planerade verksamheten sannolikt kommer att vara mycket låga. Det är inte troligt att t.ex. halterna av tungmetaller i Muonioälven från planområdets verksamhet skulle öka väsentligt, åtminstone inte under den beräknade 20-åriga driftperioden för gruvan, under vilken avloppsvattnet renas aktivt. Baserat på erhållna data är det dock inte möjligt att ta ställning till den långsiktiga hanteringen av sur avrinning. Plandokumentet kommenterar inte heller de kumulativa negativa effekterna av flera gruvprojekt i Lapplandsregionen på Muonio/Torneälven, vilka kan medföra hälsorisker.

Kommunens kommentar:

Lämplig placering av upplag för gråberg utreddes i en lokaliseringsutredning (Golder 2021). Gråbergsupplaget ingår i den pågående tillståndsprövningen för KIAB:s planerade verksamhet.

MKB:n avgränsades geografiskt till att gälla planområdet samt de angränsande områden som kan komma att påverkas av detaljplanens genomförande, det så kallade influensområdet, vilket varierar för olika miljöaspekter. Det är dock viktigt att notera att verksamhetsområdet för KIAB:s totala planerade verksamhet skiljer sig mycket åt från det aktuella planområdet, som endast avser en del av verksamheten, där Sahavaara gruva planeras. Skillnaden i storlek, samt i det verksamhetsarbete som ska utföras inom planområdet jämfört med hela KIAB:s verksamhetsområde, innebär även en skillnad i vilka relevanta miljöaspekter som är med i MKB för detaljplanen jämfört med MKB:n för KIAB:s tillståndsansökan. Skillnaden i den geografiska avgränsningen och det nollalternativ som konsekvenserna jämförs med innebär även att konsekvensbedömningar skiljer sig åt för vissa miljöaspekter jämfört med bedömningarna i MKB:n tillhörande KIAB:s tillståndsansökan.

Statement by the Municipality of Kolari

The municipality of Kolari considers that, in addition to the matters mentioned in the presentation text, it is necessary for the Finnish Environment Institute to carefully assess the possible cross-border impacts on Finland and their significance for Finland. Special attention shall be paid in the assessment to the situation of water bodies and other natural resources so that the impacts do not cause unreasonable harm to the area's waterways and the current natural situation, as well as to local residents and business activities related to the Tornio-Muonio River. Special attention should be paid to the treatment and management of process water, rainwater, and stormwater.

Svensk sammanfattning:

Kolari kommun anser att det, utöver de ärenden som nämns i presentationstexten, är nödvändigt att Finlands miljöinstitut noggrant bedömer de eventuella gränsöverskridande konsekvenserna och vad de får för betydelse för Finland. Särskild viktigt är situationen för vattenförekomster och andra naturresurser så att påverkan inte orsakar orimliga skador på områdets vattendrag och den nuvarande natursituationen, samt för lokala invånare och näringsverksamhet med anknytning till Torneå. -Muoniofloden. Särskild uppmärksamhet bör ägnas åt behandling och hantering av processvatten, regnvatten och dagvatten.

Kommunens kommentar:

Processvatten och dagvatten som uppstår inom verksamheten inom Sahavaara gruva kommer att pumpas till och hanteras inom befintligt verksamhetsområde vid Kaunisvaara. Påverkan från detta

vatten som avbördas till Muonio älv bedöms inom ramen för miljöprövningen och är alltså inte en del av detaljplanens dagvattenhantering eller miljöpåverkan. Det bör därför inte vara en del av detaljplane-processen. En förutsättning för planerad gruvverksamhet inom detaljplanen för Sahavaara gruva är att miljötillstånd erhålls och att process- och dagvatten hanteras inom befintligt verksamhetsområde i Kaurisvaara så som det beskrivs i tillståndshandlingarna.

Statement by Regional Council of Lapland

The areas of the mining project will be located in the vicinity of the regional plan for Fell Lapland, which entered into force on 16.5.2012 on the Swedish side. In the regional plan, the border river Torne River is designated as a nature reserve (SL 4207) and the river is part of the Natura 2000 network. The regional plan allocates three mining areas to the vicinity of the mining project on the Finnish side: Limekangas (SS 1911), Mannakorpi (SS 1909) and Hannukainen (SS 1907). Mining areas are subject to zoning regulation, according to which mining operations must be planned in such a way that they do not cause significant emissions or hydrological impacts in the Natura 2000 network area of the Torne River–Muonio River basin or otherwise significantly weaken the natural values of the area that has been included in the Natura 2000 network.

The regional plan for Fell Lapland also contains provisions concerning the entire regional plan area, for example, on securing the operating and development conditions for reindeer husbandry and other natural livelihood areas.

On 4.9.2023, the Regional Council of Lapland has issued a statement to the Finnish Environment Institute on matters relevant to Finland concerning the zoning plan for the Sahavaara mine.

The Regional Council of Lapland Agency states that it is necessary for the Finnish Environment Institute to carefully assess the possible cross-border effects of the detailed plan for the Sahavaara mine on Finland and their significance for Finland. The environmental impact assessment should also assess the potential combined effects of other mining projects in the nearby areas on the Torne River–Muonio River watercourse. Special attention shall be paid to the treatment and management of process water, rainwater, and stormwater, as well as extreme weather phenomena and other exceptional situations. In addition, the detailed plan should assess the impacts of the operations of the Sahavaara mine on reindeer husbandry on the Finnish side.

Svensk sammanfattning:

Regionstyrelsen i Lapland anser att det är viktigt att Finlands miljöinstitut noggrant bedömer de eventuella gränsöverskridande effekterna av detaljplanen för Sahavaaragruvan för Finland och deras betydelse för Finland. Miljökonsekvensbeskrivningen bör också bedöma de potentiella kombinerade effekterna av andra gruvprojekt i närområdena på vattendraget Torne älv–Muonio älv. Särskild uppmärksamhet ska ägnas åt rening och hantering av processvatten, regnvatten och dagvatten samt extrema väderfenomen och andra exceptionella situationer. Dessutom bör detaljplanen bedöma effekterna av Sahavaaragruvans inverkan på rennäringen på den finska sidan.

Kommunens kommentar:

MKB:n avgränsades geografiskt till att gälla planområdet samt de angränsande områden som kan komma att påverkas av detaljplanens genomförande, det så kallade influensområdet, vilket varierar för olika miljöaspekter. Det är dock viktigt att notera att verksamhetsområdet för KIAB:s totala planerade verksamhet skiljer sig mycket åt från det aktuella planområdet, som endast avser en del av verksamheten, där Sahavaara gruva planeras. Skillnaden i storlek, samt i det verksamhetsarbete som ska utföras inom planområdet jämfört med hela KIAB:s verksamhetsområde, innebär även en skillnad i vilka relevanta miljöaspekter som är med i MKB för detaljplanen jämfört med MKB:n för KIAB:s tillståndsansökan. Skillnaden i den geografiska avgränsningen och det nollalternativ som konsekvenserna jämförs med innebär även att konsekvensbedömningar skiljer sig åt för vissa miljöaspekter jämfört med bedömningarna i MKB:n tillhörande KIAB:s tillståndsansökan.

Processvatten och dagvatten som uppstår inom verksamheten inom Sahavaara gruva kommer att pumpas till och hanteras inom befintligt verksamhetsområde vid Kaunisvaara. Påverkan från detta vatten som avbördas till Muonio älv bedöms inom ramen för miljöprovningen och är alltså inte en del av detaljplanens dagvattenhantering eller miljöpåverkan. Det bör därför inte vara en del av detaljplaneprocessen. En förutsättning för planerad gruvverksamhet inom detaljplanen för Sahavaara gruva är att miljötillstånd erhålls och att process- och dagvatten hanteras inom befintligt verksamhetsområde i Kaunisvaara så som det beskrivs i tillståndshandlingarna.

I arbetet med rennäringsanalysen (WSP) för svenska Muonio sameby har företrädare för samebyn framfört att man ständigt måste kantbevaka gränsälven för att hindra svenska renar från att vandra över till Finland, där samtliga renar utfodras vintertid, vilket utgör en lockelse för de svenska renarna. Att uppföra ett stängsel mellan Sverige och Finland är inte en planfråga för den här detaljplanen då området ligger utanför planområdet och inte heller i dess närområde. Frågan hanteras i verksamhetens tillståndsprövning.

Statement by Lapland ELY Centre

The Lapland ELY Centre has participated in the EIA procedure and the permit procedure under the Environmental Code concerning the continuation and expansion of mining operations at the Tapuli, Palotieva and Sahavaara quarries and the Kaunisvaara concentrator plant.

The Lapland Centre for Economic Development, Transport and the Environment considers it unnecessary to comment on the detailed plan of the Sahavaara mine.

Svensk sammanfattning:

The Lapland ELY Centre har deltagit i MKB-förfarandet och tillståndsförfarandet vid fortsatt utbyggnad av gruvdriften vid Tapuli, Palotieva och Sahavaara stenbrott samt anrikningsverket i Kaunisvaara. Har ingen kommentar på detaljplanen.

Statement by Geological Survey of Finland

Geological Survey of Finland is thanks you for the opportunity to comment on the detailed plan of the Sahavaara mine, however Geological Surveys of Finland does not issue a statement.

Svensk sammanfattning:

Ingen erinran.

Metsähallitus

Metsähallitus has no comments to make on the request for comment SYKE/2023/1343 Sahavaara detailed plan.

Svensk sammanfattning:

Ingen erinran.

Lantmäteriet, 2023-06-22

Ett antal fastighetsgränser inom planområdet är inlagda i den digitala registerkartan med mycket god lägesosäkerhet (0,025 och 0,03 meter), men denna lägesosäkerhet kan vara missvisande. Det är möjligt att dessa fastighetsgränser inte har kontrollmätts av kommunen. Vid övergången mellan referenssystemen RT 90 och SWEREF 99 transformerades nämligen tusentals gränspunkter över hela landet som registrerades rakt av, utan kontroll, med lägesosäkerheten 0,025 eller 0,03 meter. Det har i efterhand visat sig att många av dessa punkter till exempel i områden med lokala stommät kan ha god ”intern”

lägesosäkerhet, men inte ligga rätt i förhållande till SWEREF 99. Lantmäteriet uppmanar därför kommunen att vara extra uppmärksam vid planläggning av områden där det förekommer gränser med just lägesosäkerheten 0,025 eller 0,03 meter, och vid behov kontrollmäta sådana gränser. Förutom denna lägesosäkerhet finns det även gränser med osäkert läge (9,5 meter). Det är av vikt att veta gränserns läge för att säkerställa vilka fastigheter som berörs av planområdet. Lyssna gärna på avsnitt 2 av Positionspodden från Geoforum Sverige där bland annat frågor om svårigheten med att vara säker på den angivna lägesosäkerheten diskuteras.

Om gränser har mätts in kan, om kommunen har avtal med Lantmäteriet, skickas in till oss. Ett exempel på oklara gränser inom planområdet tas med i yttrandet.

Kommunens kommentar:

Ett kompletterande PM kring befintliga oklara fastigheter och hur de avses att hanteras i den fortsatta processen har tagits fram och bifogas till antagandehandlingarna. KIAB måste ha rådighet över all mark som ligger inom sprängzonen, vilket innebär att KIAB blir skyldig att inlösa berörda fastigheter.

Bygg- och miljönämnden, 2023-06-14

Beslut

Bygg- och miljönämnden har granskat planförslaget och ställer sig positiv till det framtagna förslaget av detaljplan för Sahavaara gruva.

Bygg- och miljönämnden har i samrådsyttrandet 2023-06-14, § 74 uppmanat verksamhetsutövaren att utreda möjligheten till alternativa transportvägar för att minska den tunga trafiken genom samhällena Kaunisvaara samt Sahavaara. Pajala kommun har svarat att ingen ytterligare utredning om alternativa transportvägar kommer att genomföras inom ramen för detaljplanen. Bygg- och miljönämnden vill dock vidhålla tidigare ställningstagande och uppmanar verksamhetsutövaren att se över möjligheten till alternativ transportväg även om detta inte hanteras inom ramen för detaljplan.

Pajala kommun anser att detaljplanen inte reglerar transportvägar utanför planområdet och inför verksamhetsutövarens ansökan om miljötillstånd har alternativa transportvägar utretts. Utifrån en avvägning mellan påverkan på naturmiljö, befintliga samhällen och kostnad har det framkommit att aktuell transportväg på väg 99 är det bästa alternativet. Bedömningen i utredningen utgår från den kommandetrafiksituationen där lastbilstransporter från gruvverksamheten kommer att öka. Resultatet av den samlade bedömningen är att de utredda alternativa transportvägarna ger nya störningsområden för boende, vissa områden får lägre bullernivåer medan andra nya områden får högre bullernivåer. Alternativen tar mer naturmiljö i anspråk och hamnar för nära områden med höga naturvärden. En annan aspekt är den interna trafiksäkerheten där alternativet ger upphov till försämrade arbetsmiljö och högre risker för personalen. Utredningen visar också att utan de åtgärder som omfattas av projektet Malmtransporter Kaunisvaara och Sahavaara (MaKS-projektet) som Trafikverket ansvarar för, kommer bullernivåerna att överskrida riktvärden för vissa hus som ligger nära väg. För att minska påverkan på angränsande samhällen har bl.a. bullerminskande åtgärdervidtagits i form av byte till bullerdämpandefönster längs vägen. Med bakgrund av dessa aspekter kommer ingen ytterligare utredning om alternativa transportvägar att genomföras inom ramen för detaljplanen.

Bygg- och miljönämnden har i sammanträdet 2023-06-14, § 74 konstaterat att de främsta risker inom detaljplanen är kopplade till sprängningar. Andra störningarna från dagbrott är buller från sprängningar och transporter. När brytning vid Sahavaara startar kommer bullerspridningen i riktning mot byarna Kaunisvaara och Sahavaara att öka, enligt genomförd bullerutredning. Bullernivåerna kommer vara som högst vid inledande brytning vid Sahavaara för att sedan bli lägre när dagbrottet kommer längre ner och

ökad avskärmning erhålls. Beräknas ekvivalent ljudnivå uppgår till 40 dBA och maximalljudnivå till 44 dBA. För att minska gruvverksamhetens bullerpåverkan möjliggör detaljplanen bullerskydd att uppföras inom marken som regleras med korsmark i detaljplanen. Bullerskyddet har villkorats närmare i gruvverksamhetens miljötillstånd. Pajala kommun har svarat att bulleråtgärder som villkorats i miljödomens ska minska bullerpåverkan på människor och djur så att denna ligger under riktvärdena. Detta finns beskrivet i den tekniska rapporten och miljökonsekvensbeskrivningen tillhörande miljötillståndet. Detaljplanen möjliggör för ett genomförande av dessa åtgärder.

Det vatten som kommer hanteras vid Sahavaara är länshållningsvatten från dagbrottet, avrinnande vatten från gråbergsupplaget samt vatten som samlas upp från ytor inom industriområdet. Avrinnandevatten från Sahavaara gråbergsupplag kommer att samlas upp i diken nedströms gråbergsupplaget, vilket ska förebygga och minimera spridning av lakvattentill omgivande markområden. Avskärmande diken planeras även att anläggas öster om samt väster om dagbrottet. Uppsamlat vatten från diken pumpastill processvattenmagasinet. Under drift bedöms avrinningen från gråbergsupplaget mot ytvattenrecipienten Kaunisjoki vara begränsad, eftersom det ytliga grundvattnets gradient kommer att vara i riktning mot dagbrottet snarare än mot Kaunisjoki på grund av aktiv länshållning i dagbrottet. Vatten från Sahavaara verksamhetsområde kommer att ledas till och hanteras i processvattenmagasinet, vilket ligger utanför och norr om planområdet, via den planerade vattenreningsanläggningen i Sahavaara. Bygg- och miljö-nämnden har i yttrandet 2023-06-14, 8 74 lyft vikten av att verksamhetsutövaren tar fram en dagvattenutredning för planområdet. En dagvattenutredning har kompletterats till granskning och arbetats in i planbeskrivning och MKB.

Bestämmelser kring ändrad lovplikt lags in i planen för att förenkla tillståndsprovningen exempelvis krävs inte marklov för schaktning och utfyllnad. Bygglov krävs inte för att uppföra byggnader, utan personalutrymme, upptill 200 kvm byggnadsarea och högsta totalhöjd på 25 meter eller på annat sätt ändra industribyggnader. Det krävs inte bygglovsför att anordna upplag eller materialgårdar, inrätta fasta cisterner eller andra fasta anläggningar för kemiska produkter även om de är hälso- och miljöfarliga och för varor som kan medföra brand eller andra olycksrisker, uppföra murar eller plank, anordna parkeringsplatser, sätta upp eller väsentligen ändra skyltar eller ljusanordningar, fasadändringar. Bygglov krävs inte för uppförande av teknikbyggnader med upptill 80 kvm byggnadsarea och en totalhöjd med upptill 10 meter. Rivningslov krävs inte för byggnader med upptill 200 kvm byggnadsarea. Bygg- och miljö-nämnden konstaterar i yttrandet 2023-06-14, § 74 att detta visserligen förenklar tillståndsfarandet men att det i praktiken inte blir någon större skillnad i handläggningstid eller arbetsmängd. Dock kommer intäkterna för tillståndsprovningen vara lägre i paritet med den arbetstid som kommer att krävas. Pajala kommun svarar att övriga kommentarer i yttrandet avseende vatten och ändrad lovplikt har noterats.

Kommunens kommentar:

Förvaltningens bedömning är att de bygglovsbefriande åtgärderna kommer att förenkla tillstånds-förfarandet. Några justeringar kring de bygglovsbefriande åtgärderna kommer inte att göras.

Sametinget, 2024-01-29

Sametinget i Sverige är både en statlig myndighet och ett folkvalt samiskt parlament med syfte att förbättra de svenska samernas möjligheter som urfolk att bevara och utveckla sin kultur. Sametingets uppgift är att medverka i samhällsplaneringen och tillse att samiska behov beaktas, däribland renskötselns intressen, vid nyttjandet av mark och vatten.

Pajala kommun har tagit fram ett granskningsförslag för detaljplan för Sahavaara gruva. Planen ska möjliggöra en utökning av befintlig gruvverksamhet i Kaunisvaara, som bedrivs av Kaunis Iron AB. Planområdets yta uppgår till ca 909 hektar. Sametinget har fått möjlighet att yttra sig om förslaget.

Kommunen har gjort avvägning mellan riksintressen där man bedömt att riksintresset för mineral ska väga tyngre än riksintresset för rennärning. Det finns redan ett tillstånd för gruvbrytning och kommunen anser att det är bättre att detaljplanereglera än att öppna en helt ny gruva någon annanstans. Bolaget har ett avtal med Muonio sameby som begränsar skadorna av intrånget genom skadeförebyggande åtgärder.

Kommunen anser att en tydlig dialog mellan verksamhetsutövarna och samebyn är viktig även för detaljplanens påverkan i området. – Sametinget anser att det i beslutet för detaljplanen ska villkoras att det åligger verksamhetsutövarna att bekosta samebyns deltagande i samråd och dialog, om det inte redan har reglerats i avtalet mellan bolaget och samebyn.

Kommunens kommentar:

Kostnader kring deltagande i samråd och dialog är inte en fråga som regleras i detaljplaneprocessen. KIAB har fått synpunkten för kännedom.

Sakägare

Vattenfall Eldistribution, 2023-06-27

Vattenfall Eldistribution AB konstaterar att kommunen angett l-område för 132 kV luftledningen, som framfördes i samrådet. Däremot saknas motivering i samrådsredogörelsen varför l-området inte uppgår till större avstånd än 36 meter enligt Vattenfall Eldistribution AB:s angivna riktlinje enligt nedan:

Ny detaljplan luftledning (regionnätledning, lila heldragen linje)

Vid detaljplanläggning ska mark för luftledningen reserveras med planbestämmelsen 1.

l-området ska uppgå till minst 40 meter plus avståndet mellan ledningens yttre faser.

Storleken på l-området kan variera utifrån spänningsnivå på luftledningen samt vilken typ av verksamhet som det planläggs för.

Utöver ett minsta skyddsavstånd enligt ovan ska försiktighetsprincipen tillämpas avseende EMF.

Inom område med detaljplan skall en luftledning vara byggd i A-klassat utförande. Är inte luftledningen byggd i detta utförande får exploatören bekosta denna ombyggnad.

Som exempel kan nämnas att Vattenfall Eldistribution AB inte tillåter byggnader närmare denna typ av lednings stag eller stolpe än 20 meter, varvid l-område bör vara i enlighet med riktlinje ovan, även ifall ledningsrätten uppgår till mindre avstånd.

Vattenfall Eldistribution AB e-område för stationen som vi också framförde i samrådet. Vi saknar motivering i samrådsredogörelsen till varför kommunen inte anser att det behövs e-område för denna station. Vattenfall Eldistribution AB anser att e-område ska finnas för stationsområde i detaljplanen som ska anpassas efter storleken på stationen. Vattenfall bifogar en kartbild som visar befintlig stations placering.

Kommunens kommentar:

Befintlig högspänningsledning som tangerar planområdet i dess norra del, inom främst transportkorridoren, planläggs med ett markreservat för luftledning, ett så kallat l-område. l-området motsvarar den befintliga ledningsrättens (avtalsservitutets) bredd, 36 meter. Om ledningsområdet utökas får inte den planerade bullervallen plats. För att säkerställa att inga byggnader uppförs inom Vattenfalls önskade utbredning läggs ett område med prickmark in på plankartan längs med luftledningen. Totalt säkerställs ett område på totalt 25 meter åt vardera håll från ledning där byggnader inte får placeras. Bullervallen kan uppföras inom området utan att äventyra elsäkerheten. Plankartan revideras inför antagande. Ett E-område enligt önskemål förs in på plankartan för befintlig elnätstation.

Privatpersoner

Privatperson 1, 2023-06-21

Jag har lämnat synpunkter på planförslaget under samrådet i juni 2023, och står fast vid dem, d v s betydelsen av felskrivningen i beslutsprotokoll och kungörelse 3 juni 2023 i NSD. Jag överklagade detta, och blev uppringd från Länsstyrelsen som fått överklagan från kommunen, att överklagan till dem kan göras först efter beslutet om antagande. Därför tar jag upp det som en inledning här igen.

Pajala Kommun har rättat till det felaktigt formulerade beslutet gällande utställning av Detaljplan för Sahavaara gruva den 11 december 2024 genom nytt beslut. Men i samband med det sammanträdet gjordes enligt mig nya felskrivningar och obehöriga beslut, vilket jag överklagat 2023-12-29 och 2023-12-31 (2023-12-15 e-post med text och bilder/foto på Haumajakangas grundvatten som flödar över i dike i vinterkylan).

Mina överklagningar har rättidsprövats av handläggaren Ewa Lassi, Pajala Kommun, och de ligger i skrivande stund hos olika instanser med följande ärendenummer.

Länsstyrelsen i Norrbotten, 547-2024 och 567-2024.

Kammarrätten i Sundsvall, 148-24 och 149-24.

Umeå Tingsrätt, P 127-24 och P 130-24.

Mina överklagandeskrifter innehåller synpunkter på samrådsmaterialet Detaljplan för Sahavaara gruva, och bifogas därför som synpunkter med denna skrivelse, som upprättas separat enligt direktiv (e-posten med bilderna enligt ovan skickas dock som separat mejl direkt till handläggaren, i fall "Kommunlådan" inte redan v b f det dit).

Synpunkterna från mig gäller främst att beslut om betydande miljöpåverkan och antagande av MKB (Miljökonsekvensbeskrivning) felaktigt har kommit att omfatta även området UTANFÖR *detaljplanen för Sahavaara gruva*, d v s genom beslut att "i efterhand" postumt omfatta **redan laga kraft vunna detaljplaner** norr om planområdet - på västra sidan Riksväg 99 för Tapuli gruva, och på östra sidan Riksväg 99 för industriområdet och utökningen där - alltså för områden utanför det som NU ska beslutas, och områden som tidigare INTE omfattats av något av detta i beslut.

Anrikningsverket och dess vattenverksamhet ingår i inte i planområdet Sahavaara gruva.

Om Pajala Kommun vill komplettera tidigare laga kraft vunna planområden med betydande miljöpåverkan och miljökonsekvensbeskrivning ska nya beslut tas om detta enligt Plan- och Bygglagen.

Länsstyrelsens anmaning om en dagvattenutredning ska följas även för det området om det ska ingå i en miljökonsekvensbeskrivning, och en konsekvensbeskrivning per fastighet enligt Lantmäteriets anmaning, ska göras, även för grundvattenpåverkan där som omnämns som risk i antagen MKB.

Observera att Haumajakangas grundvattenkedja börjar inom Aareavaara fastighet och "rinner" sydost genom Huukki fastigheter till Kieksiäisvaara och Kolari fastigheter.

Nu har bara Kaunisvaara fastigheter blivit föremål för vattenutredning, och konsekvensutredning för fastigheter i förteckning, trots att MKB alltså omfattar ett större område än så, vilket är fel.

Slutligen har jag en synpunkt-fråga: Vad hände med min miljöanmälan till Pajala Kommun utifrån tagna vattenprover i anslutning till sandmagasinet, som jag gjorde i samma skrift som jag överklagade utökningen av planområdet för industriområdet/sandmagasinet? (Den som jag skrev på Meänkieli och som länge var "försvunnen" i original hos avdelningschefen)

Kan det vara så att min miljöanmälan då, nu är orsak till att Pajala Kommun försöker rädda gruvbolaget från ansvar för skadlig miljöpåverkan? D v s genom detta samråd, med en antagen MKB utanför området, och som omfattar det området där proverna togs, utan att jag eller andra berörda fastighetsägare finns med i någon förteckning, och utan någon konsekvensutredning för våra fastigheter.

I så fall är det en rättsskandal, utöver en miljöskandal.

Jag är inte en gruvmotståndare, MEN jag vill inte ha en gruva där ledningen inte har pengar eller kunskap till att använda sig av den bästa och senaste tekniken för att hålla miljögifterna i vattnet innanför gruvans verksamhetsområde, och BARA släppa ut dem där de har tillstånd till det (röret ut i Muonioälven, där de späds ut).

Än mindre vill jag bo i en kommun där de beslutande politikerna eller tjänstemännen formulerar sina handlingar på ett sådant sätt att det kan sätta hela rättssamhället ur spel. Jobb är viktiga, men hittills har dessa inte haft någon märkbart positiv effekt på ekonomin i kommunen i alla fall, varför det bara är dumt att försöka sig på någon form av ”kommunalt miljötillstånd” som tredje alternativ.

Kommunens kommentar:

Detaljplanen prövar markens lämplighet för ändamålet. Miljötillståndet är en separat process som gäller just en specifik tillståndspliktig verksamhet. Framtagandet av detaljplanen är en prövning av markens lämplighet för ändamålet, i detta fall gruvindustri. MKB:ns avgränsning är satt att gälla planområdet samt de angränsande områden som kan komma att påverkas av detaljplanens genomförande, det så kallade influensområdet, vilket varierar för olika miljöaspekter. Det är dock viktigt att notera att verksamhetsområdet för KIAB:s totala planerade verksamhet skiljer sig mycket åt från det aktuella planområdet, som endast avser en del av verksamheten, där Sahavaara gruva planeras. Skillnaden i storlek, samt i det verksamhetsarbete som ska utföras inom planområdet jämfört med hela KIAB:s verksamhetsområde, innebär även en skillnad i vilka relevanta miljöaspekter som ska inkluderas i denna MKB jämfört med MKB:n för KIAB:s tillståndsansökan.

Hanteringen av processvatten är ingen planfråga utan har prövats i miljötillståndet. Tillstånd och tillsyn avseende lakvatten hanteras genom miljötillståndet. Länsstyrelsen är tillsynsmyndighet för aktuell verksamhet.

Privatperson 2, 2023-06-29

På grund av yttrandets omfattning redovisas privatperson 2:s yttrande sammanfattat nedan. Yttrandet finns att tillgå i sin helhet hos kommunen.

Synpunkter på samrådsredogörelsen:

Privatperson 2 har flera synpunkter på kommunens bemötande i samrådsredogörelsen. Privatperson 2 håller med Länsstyrelsens samrådsyttrande rörande dagvattenutredningen, samt att kommunen ska överväga 300 m strandskydd. Privatperson 2 lyfter särskilt att det är mycket viktigt att dagvatten från gruvverksamheten inte påverkar kvalitén på grundvatten som försörjer dricksvattenbrunn i Kaunisvaara. Privatperson 2 ställer sig också bakom skrivningen om att en förutsättning för planens genomförande är att samtliga berörda fastigheter är inlösta innan planen antas.

Privatperson 2 ställer sig också bakom Bygg och miljönämndens synpunkt att verksamhetsutövaren borde utreda möjligheten till alternativa transportvägar för att minska den tunga trafiken genom samhällena Kaunisvaara samt Sahavaara. I samband med etablering av gruvan i Tapuli var Northland Resources inställning att transportvägar inte skulle genomföras på väg 99 utan dessa skulle dras förbi byarna på betryggande avstånd med hänsyn till bl.a. buller. Nuvarande situation för transporter på väg 99 är outhärdlig och långsiktigt skadlig för människors hälsa.

I samrådsredogörelsen redogör kommunen att bullernivåerna kommer vara som högst vid inledande brytning vid Sahavaara för att sedan bli lägre när dagbrottet kommer längre ner och ökad avskärmning erhålls. Maximal ljudnivå på 44 dBA (momentana ljud) är inte definierad och måste anges (typ, längd, intervall). Är t.ex. ett bankande ljud som pågår i 10 sekunder med ett intervall 30 minuter hela natten momentant ljud? Ljudet beskrivet ovan är i många fall tillräckligt för att en person blir helt utan behövlig nattsömn.

Privatperson 2 lyfter att bullerdämpande fönster ger endast ringa dämpning inomhus. Inga åtgärder är vidtagna för ytterväggar. Utomhus är det fortfarande höga ljudnivåer. Fönster är bytta på 3 sidor (inte alla fasader). Det innebär att ljud från vägtransporter och gruva i Tapuli kan reflekteras från angränsande byggnader och resultera i högre ljudnivåer inomhus.

För höga hastigheter på väg 99 från malmtransporter på ca 80-85 km/tim minskar den ljuddämpande förmågan i fönster. Fönstrens ljuddämpande förmåga är vald med hänsyn till tillåten hastighet 60 km/tim. Fönstren är därmed underdimensionerade.

Kaunisvaara och Sahavaara klassas som tätbebyggt område och då gäller enligt lag tillåten hastighet 40 km/tim. Pajala kommun har rådighet för hastigheter inom tätbebyggt område och är givetvis skyldig att följa den bestämmelsen och agera skyndsamt för en ändring.

Kommunens kommentar:

Trafikverket är väghållare för väg 88 och väg 395. Det är ingen detaljplanefråga att den skyltade, högsta tillåtna hastigheten på dessa vägar överträds och att buller därmed är högre. Den bullerproblematik som privatperson 2 anser finnas, härstammar från hastighetsöverträdelser och inte från antalet trafikrörelser. Utredningen utgår från tillåten hastighet, inte från hastighetsöverträdelser.

Beräknade ljudnivåer från verksamheter jämförs mot riktvärden i Naturvårdsverkets rapport 6538 – Vägledning om industri- och annat verksamhetsbuller. För buller vid byggnation används Naturvårdsverkets allmänna råd om buller från byggplatser (NFS 2004:15). Tider där verksamheten får bedrivas hanteras i tillståndet, inte i detaljplanen.

Privatperson 2 lyfter också att primärkrossen inte är markerad i läge på någon de handlingar som ingår samrådet. Den är mycket viktig ur bl.a. bullersynpunkt. Undertecknad anser att primärkrossen för verksamhet i Sahavaara markeras på berörda handlingar även om den befinner sig utanför planområdet. Privatperson 2 lyfter också att fel i tidigare dokument på kommunens hemsida kvarstår.

Kommunens kommentar:

Kommunen avser inte att markera ut primärkrossen då det inte är relevant för aktuell detaljplan. Gällande kommentaren kring felbeteckning Salmikoski har kommunen ändrat i aktuella handlingar. Ingen ändring sker i redan publicerade handlingar.

Privatperson 2 anser att de uppgifter kring antal fordon per dygn som lämnas ska vara relevanta och beskriva dagens situation. År 2018 var gruvverksamheten i Tapuli i ett startskede och produktionen av malmslig i mindre omfattning. Full produktion uppnåddes 2019 med omkring 2 milj. ton /år och det är den produktionen som gäller även följande år 2020-2023. Det innebär ca 33 900 utgående sligtransporter (ca 93 st/dygn) och därmed ca 67 800 transporter i båda riktningarna (ca 186 st/dygn) med lastbilar.

Kommunens kommentar:

I planbeskrivningen samt i MKB:n har trafiksiffrorna förtydligats.

Privatperson 2 anser fortfarande att en tillåten byggnadshöjd upp till 50 meter på Sahavaaras topp eller i nära anslutning, innebär att landskapsbilden förändras katastrofalt i negativ riktning med en byggnad på nivå 294 meter (244+50 m) eller strax därunder. Sahavaara är synligt inom flera mils radie i alla

väderstreck. Om byggnader med totalhöjd 50 meter tillåts anser undertecknad att konsekvensen blir mycket negativa.

Kommunens kommentar:

Sahavaara är belägen på 244 meter över havsnivå, vilket motsvara den upplevda nollpunkten för den som befinner sig på plats. Att tillåta byggnadsverk med en maxhöjd på 50 meter inom verksamhetsområdet för gruvindustri kommer inte upplevas lika högt i förhållande till gruvverksamheten. Byggnaderna kommer att finnas inom verksamhetsområdet och inte på den högsta punkten inom området. Närmast befintlig bebyggelse i Sahavaara tillåts endast lägre teknikbyggnader. Kommunen kommer inte att ändra i planhandlingarna.

Privatperson 2 anser att det måste upprättas en fördjupad översiktsplan för byarna Kaunisvaara och Sahavaara eftersom en sådan saknas. Den bör ligga till grund för detaljplanen för Sahavaara gruva som nu är under pågående arbete. Således bör processen med detaljplanarbetet inte avslutas förrän det finns en färdig fördjupad översiktsplan för området. Den fördjupade översiktsplanen skall beskriva samtliga förhållanden som påverkar området. Den fördjupade översiktsplanen skall skapa en informativ beskrivande sammanfattande bild av vilken påverkan befintlig och utökad gruvverksamhet skapar för Sahavaara och Kaunisvaara.

Kommunens kommentar:

Det finns inget krav på att en fördjupad översiktsplan ska finnas innan ett område detaljplaneras. Kaunisvaara och Sahavaara byar kan eventuellt komma att bli aktuella för en fördjupad översiktsplan i framtiden om den förväntade utvecklingen i byarna motiverar en översiktsplan med högre detaljeringsgrad.

Privatperson 2 saknar samtliga stigar för skidåkning, terränglöpning, rekreation och friluftsliv markerade på figurer / kartor i planhandlingarna. Stigar är i vissa fall belägna på fastighetsgränser. Det är lämpligt att kommunen gör platsbesök för en närmare undersökning av stigar. Upplysning: Spår i form av elljusbelysning finns inte. T.ex. skidåkning i mörker bedrivs med pannlampa.

Kommunens kommentar:

Detaljplanens påverkan på friluftslivet i området samt utflyktsplatsen Laki har undersökts i miljökonsekvensbeskrivningen och sammanfattas i planbeskrivningen. Inga ändringar i planhandlingarna med avseende på synpunkten.

Privatperson 2 kommer med ett förtydligande kring kommunens kommentar i samrådsredogörelsen kring genväg för malmtransporter. Den genväg som avses är en ny väg mellan Kaunisvaara- Huhtanen alt. Junosuando (väg 99 och väg 395). Privatperson 2 lyfter att Pajala kommun gav ett yttrande i samråd för projekt malmtransporter, Kaunisvaara–Svappavaara delen väg 395 Autio–Anttis. Nedan visas viktiga delar i yttrandet:

Sid 12: "Pajala kommun anser inte att alternativ ett är lämpligt utan ställer sig bakom alternativ två. En utebliven genväg skulle medföra negativa konsekvenser för Pajala kommun och dess invånare"

Sid 16: "Pajala kommun vill understryka att en genväg för malmtransporter är mycket viktig och det är mycket angeläget att anläggandet av denna inte dröjer. Det är dock viktigt att påpeka att även om en genväg är nödvändig och angelägen så betraktar kommunen denna som en övergångslösning. Pajala kommun är emot en lösning i vilken malmtransporter sker per lastbil då en sådan lösning inte är långsiktigt hållbar. Anläggande av en järnväg för malmtransporter mellan Kaunisvaara och Svappavaara är därför mycket viktig"

Sid 18: "De understryker vikten av den så kallade Genvägen byggs, och att den är att betrakta som en övergångslösning då kommunen inte ser en långsiktig hållbar lösning där malmtransporter sker via lastbil"

Uppllysning sid 12: "Dels alternativ 2 med upprustning av befintliga vägar med breddning och bärighetsåtgärder samt att en Genväg skulle anläggas på sikt, där malmtransporterna skulle gå när den var färdigställd" Privatperson 2 bifogar en karta med alternativa vägdragningar inritade.

Kommunens kommentar:

Transportvägen regleras inte i detaljplanen. Detaljplanen innebär inget hinder för en sådan lösning även om det inte är aktuellt i dagsläget.

Privatperson 2 anser att vägar i anslutning till gruvverksamheten nedsmutsas av finkornigt järnmalmslig i samband med malmtransporterna. Privatperson 2 bifogar flera bilder från vägar i anslutning till gruvverksamheten som visar exempel på att nedsmutsning är ständigt pågående.

Kommunens kommentar:

Damning härstammade från transporter på riksväg 99 samt från befintlig verksamhet är ingen fråga som berör aktuell detaljplan. Vid tillståndsprocessen för miljöfarlig verksamhet prövas även den specifika verksamhetens eventuella störningar på omgivningen, så som buller, damning, lukt, ljus och strålning. I tillståndsprövningen tas även riskutredning för den specifika verksamheten fram där eventuell brandfarlig vara och andra ämnen redovisas tillsammans med behov av skyddsavstånd till bland annat bostäder. Vid prövningen kan beslutande myndighet ställa villkor för verksamheten i tillståndet. Detta hanteras inte i detaljplanen. De villkor som ställs i tillståndet är bindande och ansvarig tillsynsmyndighet kan vid exempelvis klagomål utföra tillsyn och kräva åtgärder om villkoren inte uppfylls.

Synpunkter på bullerutredningen:

Sociala konsekvenser sid 57. Det anges:

"Boende inom säkerhetszonen för dagbrottet i Sahavaara kommer att behöva flytta och deras fastigheter lösas in. Samtidigt möjliggör gruvindustrin för nya arbetstillfällen vilket kan locka flera människor till området"

De sociala konsekvenserna som är mycket omfattande och allvarliga kan inte beskrivas i en enkel text på några rader. Att bli tvingad att lämna sitt hem och liv för alltid är naturligtvis en katastrof för en del av de boende i Sahavaara som resulterar i ett lidande och negativa hälsokonsekvenser.

Det är ett krav från undertecknad att en djupgående analys måste genomföras. Man kan utföra en undersökning och kalla den för Hälsokonsekvensbedömning (HKB). Privatperson 2 bifogar ett exempel på en Hälsokonsekvensbedömning samt har med en bild på sammanfattningen i sitt yttrande.

Kommunens kommentar:

Konsekvenser på hälsa finns hanterat i miljötillståndet genom bland annat en socio-ekonomisk konsekvensbedömning och en hållbarhetsanalys.

Synpunkter på bullerutredningen:

Figurer A01-A08 (sid 13-20) saknar beskrivning till vilket skede i tiden de avser.

Beräkningar av ljudnivåer i nuvarande och kommande verksamhet har utförts 2022-07-07 av efterklang, Rapport A

Det kan dock finnas övriga brister i beräkningarna som t.ex:

- Beräkningsprogrammet (oftast dataprogram) har felaktigheter i sin uppbyggnad
- Felaktiga indata kan ge ett bristfälligt resultat
- Användaren av beräkningsprogrammet har inte tillräcklig kompetens och erfarenhet

Kommunens kommentar:

Vad respektive bilaga avser för beräkningsfall i detalj redovisas i Bullerutredningen under kapitlet " 5 Beräkningsresultat". På bilagan hänvisas till respektive bilagenummret samt vilken beräkning det avser med text exempelvis " Nuvarande verksamhet Tapuli".

Bullerkonsulterna har utgått från de beräkningsprogram som finns på marknaden idag och de metoder som Naturvårdsverket rekommenderas används för denna typ av beräkningar.

Vid beräkningar har närfältsmätningar av de befintliga bullerkällorna genomförts. Maskiner och transporter samt olika arbetsmoment har uppmätts. Detta tillsammans med verksamhetens information om för den planerade tillkommande verksamheten, placeringar, utformning, vägarsutformning av dagbrott osv samt de olika skedena utgör ingångsdata för beräkningarna.

Beräkningar har genomförts av handläggare med erfarenhet av denna typ av beräkningar. Beräkningar kontrolleras av kvalitetsansvarig.

Synpunkter på Miljökonsekvensbeskrivningen

Kap. 12.2 Konsekvenser. Det anges:

"Det framtida säkerhetsområdet kring gruvverksamheten kan komma att begränsa tillgängligheten till fiske i Kaunisjoki längs en kortare sträcka (Golder, 2021b)"

Undertecknad anser att det är orimligt att begränsa fiske en viss sträcka i Kaunisjoki (vid Salmikoski/Myllykoski).

Vid Salmikoski/Myllykoski finns en bro över Kaunisjoki som under lång tid utnyttjas i friluftslivet (jakt, fiske, bärplockning etc.) för att kunna passera till andra sidan av vattendraget. Om bron rivs och försvinner finns den möjligheten inte kvar. Från Sahavaara finns en enklare väg fram till platsen.

Kap. 13.2.3 Buller från verksamheter

Privatperson 2 anser att bullerskärm ska förlängas ca 1-1,5 km i sydlig riktning för att erhålla bättre ljuddämpning samt att bullerskärm ska höjas från angivna höjd 25 meter till ca 50-60 meter. Det är den höjd som kan byggas om man utnyttjar hela bredden ca 250 meter för vägområde och vallar utförs med massor i lutning ca 30 grader mot öster.

· Att transportera krossad malm från Sahavaara till Tapuli utförs lämpligast med hänsyn till bullerpåverkan, miljö och hållbarhet med transportband. Transporter med truckar / lastbilar är mindre lämpliga.

I övrigt kompletterar detta yttrande tidigare lämnade synpunkter av undertecknad för samråd i dokument dat. 2023-06-29

Undertecknad anser att förslaget till detaljplan medför flera stora negativa konsekvenser och skall därför underkännas.

Kommunens kommentar:

Det finns inget hinder mot fiske generellt, endast vissa platser som inte bör beträdas vid vissa tider p.g.a. risk för stenkast. Strandområdet säkerställs som allmän platsmark på plankartan.

Omfattningen och utformning av bullerskärmen hanteras inte i detaljplanen.

Justeringar/ställningstagande efter granskning

Inkomna synpunkter under granskning har beaktats vid framtagande av antagandehandlingarna. Efter granskningen har följande justeringar gjorts:

Plankarta

- E-område för befintlig station för elförsörjning har lagts till.
- Runt markreservat för allmännyttig luftledning (I₁) har prickmark lagts till för att säkerställa en 25 m bred skyddszon från kraftledningen.
- Plangränsen har i vissa avsnitts minskats ner för att anpassas med sökt markanvisning.
- Ruutijärvi omfattas inte av strandskydd. Strandskyddet har därför tagits bort från plankartan.

Planbeskrivning

- Planens syfte har förtydligats
- Beskrivningen under rubrik Avvägning mellan olika riksintressen har förtydligats
- Riksintresse rennäring har förtydligats och bedömningen kring konsekvensen av vad planförslag innebär för riksintresse rennäring har uppdaterats
- Beskrivningen av Ahvenvouma våtmark har förtydligats.
- Konsekvenser för naturmiljön och riksintresse för naturvård har förtydligats
- Ruutijärvi omfattas inte av strandskydd. Planbeskrivningen har förtydligats under rubriken "Strandskydd"
- Förtydligande kring gruvverksamhetens sligtransporter på riksväg 99
- Förtydligande kring befintlig station för elförsörjning med tillhörande skyddsområde för luftledning.

Ej tillgodosedda sakägare

Nedanstående privatpersoner har framfört synpunkter under samråd och granskning som inte har tillgodosetts inför antagande:

- Privatperson 1
- Privatperson 2

Pajala 2024-04-17

Fredrik Holmström
Avdelningschef Strategisk utveckling, Pajala kommun

Madelene Rova
Ansvarig planarkitekt, Norconsult AB